

S T U D I A CHOREOLOGICA

ORGAN POLSKIEGO FORUM CHOREOLOGICZNEGO

Vol. XVII

Poznań 2016

Rocznik założony przez prof. dr. hab. Roderyka Langego
w 1999 roku

Redaktor naczelna
Urszula Loba-Wilgocka

Redaktor językowy tomu
Karolina Bilska

Tłumaczenia na język angielski
Małgorzata Skusa

Recenzenci

dr Dominika Byczkowska-Owczarek, dr Klaudia Carlos-Machej, prof. dr hab. Piotr Dahlig,
prof. UMFC dr hab. Alicja Gronau-Osińska, prof. dr hab. Bożena Klimczak, dr Ewa Palamer-Kabacińska,
mgr Jadwiga Majewska-Grabowska, dr Jacek Owczarek, dr Iwona Pasińska, dr Aleksandra Rembowska,
prof. dr hab. Lech Sokół, prof. dr hab. Krystyna Wilkoszewska, dr Marzenna Wiśniewska

© Polskie Forum Choreologiczne, Poznań 2016

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

**NARODOWY
PROGRAM
ROZWOJU
CZYTELNICTWA**

wytyczne dla autorów

http://www.pfch.choreologia.org.pl/instrukcja_dla_autorow.pdf

ISSN 1508-1354

Polskie Forum Choreologiczne
ul. Filipińska 1, 61-123 Poznań, www.pfch.choreologia.org.pl

Skład i łamanie

 rhythmos

61-606 Poznań, Grochmalickiego 35/1, www.rhythmos.pl

Druk i oprawa

PPHU TOTEM SC, ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław, www.totem.com.pl

Spis treści

- 7 *Od Redakcji*
- 9 *Zastosowanie analizy i notacji ruchu w choreologii i praktyce tanecznej* Urszula Loba-Wilgocka
- 29 *Problematyka taneczna w badaniach antropologów kultury od końca XIX wieku do współczesności* Renata Lesner-Szwarc
- 47 *Polsko-grecki projekt badawczy „Przedmioty w tradycyjnym tańcu greckim” Relacja z przebiegu II etapu z punktu widzenia choreologii* Hanna Raszevska
- 69 *Zasady tańców salonowych braci Staczyńskich w perspektywie porównawczej* Aleksandra Kleinrok
- 79 *O aktualizacji kanonu, czyli o polskich tańcach narodowych, które dziś narodowymi już nie są* Tomasz Nowak
- 93 *Szwajcarskie obrzędy i zwyczaje inspiracją dla współczesnego choreografa* Aleksandra Dziurosz
- 117 *Funkcje tańca i ruchu scenicznego w solo aktorskim Performer* Bartosz Martyna
- 137 *Technologiczne innowacje w procesie twórczym, edukacji i prezentacji tańca* Regina Lissowska-Postaremczak
- 153 *Bogowie tańca czy faceci w rajtuzach? Mężczyźni w balecie wczoraj i dziś* Agnieszka Narewska
- 177 *System ruchowy duńskiej szkoły tańca klasycznego na przykładzie opisu zachowanych enchaînements Augusta Bournonville’a* Magdalena Małska
- 209 *Mind and Movement – narzędzia choreograficznego myślenia Wayne’a McGregor’a* Paulina Wycichowska
- 225 *Pierre Boulez i taniec* Aldona Nawrocka
- 243 *Pamięci tych, których kochałam, których już nie ma Holocaust w twórczości choreograficznej Poli Nireńskiej* Alicja Iwańska
- 265 *Lwowska Szkoła Tańców Henryki Bryś-Irauthowej i jej syna Michała we wspomnieniach wnuka Henryki – Andrzeja Irautha* Agnieszka Gorczyca
- 275 *Noty o autorach*

Contents

- 7 *Editorial Note*
- 9 *The Usage of Movement Analysis and Notation in Choreology and Dance Practice* Urszula Loba-Wilgocka
- 29 *The Dance Issues in the Research of Culture Anthropologists Since the End of 19th Century up to the Present Day* Renata Lesner-Szwarc
- 47 *Polish-Greek Research Project „Items in a Traditional Greek Dance” Relation from the Second Stage from the Choreological Point of View* Hanna Raszewska
- 69 *The Rules of Ballroom Dances by Staczyński Brothers in Comparative Perspective* Aleksandra Kleinrok
- 79 *On Updating of the Canon – That is on Polish National Dances which are not National any More* Tomasz Nowak
- 93 *Swiss Customs and Ceremonie as Inspiration for a Present-day choreographer* Aleksandra Dziurosz
- 117 *The Functions of a Dance and Stage Movement in the Acting Solo „Performer”* Bartosz Martyna
- 137 *Technological Innovations in the Creative Process, Education and Dance Presentation* Regina Lissowska-Postaremczak
- 153 *The Gods of Dance or Guys in Tights? Men in a Ballet Yesterday and Today* Agnieszka Narewska
- 177 *The System of Movement in Danish School of Classical Dance on the Example of Preserved Enchaînements by August Bournonville* Magdalena Malska
- 209 *Mind and Movement – Wayne McGregor’s Choreographic Thinking Tools* Paulina Wycichowska
- 225 *Pierre Boulez and Dance* Aldona Nawrocka
- 243 *The Memory of Those I Loved Who Are No More Holocaust in Choreografic Works of Pola Nireńska* Alicja Iwańska
- 265 *Lwow Dances School of Henryka Bryś-Irauth and Her Son Michał in the Memoirs of Henryka’s Grandson – Andrzej Irauth* Agnieszka Gorczyca
- 275 *Notes about Authors*

Od Redakcji

Oddajemy do rąk czytelników tom XVII „Studia Choreologica” – rocznika, który ukazuje się nieprzerwanie od 1999 roku. Artykuły zamieszczone w niniejszym tomie zostały wygłoszone podczas VII Konferencji Polskiego Forum Choreologicznego, która tym razem odbyła się w Warszawie w dniach 12–13 września 2015 roku. Instytucją, która gościła członków stowarzyszenia, był Mazowiecki Instytut Kultury.

Tom otwiera tekst Urszuli Loby-Wilgockiej poświęcony zagadnieniu przydatności i zastosowania analizy i notacji ruchu dla potrzeb choreologii i praktyki tanecznej. Następnie Renata Lesner-Szwarc omawia problematykę tańca w badaniach antropologów kultury, a Hanna Raszevska relacjonuje drugi etap polsko-greckiego projektu badawczego „Przedmioty w tradycyjnym tańcu greckim”. Z kolei Aleksandra Kleinrok dokonuje analizy *Zasad tańców salonowych* braci Staczyńskich na tle innych XIX-wiecznych podręczników tańca, a Tomasz Nowak podejmuje rozważania na temat kanonu polskich tańców narodowych i przyczyn, dla których poszczególne tańce nie stały się jego częścią.

W kolejnych dwóch artykułach wywód teoretyczny powiązany jest z dokonaniami artystycznymi autorów. Aleksandra Dziurosz opisuje szwajcarskie obrzędy i zwyczaje, które stały się inspiracją dla jej spektaklu pt. *Roots*, natomiast Bartosz Martyna objaśnia pojęcie „solo aktorskie” oraz przedstawia funkcje tańca i ruchu scenicznego w autorskim spektaklu pt. *Performer*. Artykuł kolejny, autorstwa Reginy Lissowskiej-Postaremczak, ukazuje najnowsze możliwości zastosowania technologii cyfrowej w procesie tworzenia choreografii, notacji i dokumentacji tańca, edukacji tanecznej oraz scenicznej prezentacji spektaklu. W artykule dziewiątym Agnieszka

Narewska poszukuje źródeł funkcjonującego w potocznej świadomości negatywnego wizerunku tancerza-mężczyzny oraz bada przeobrażenia wzorców i ról tancerza w balecie.

Tom zamykają teksty omawiające ważne dokonania choreograficzne, artystyczne i pedagogiczne. W pierwszym z nich Magdalena Malska charakteryzuje system ruchowy duńskiej szkoły tańca klasycznego na przykładzie zachowanych *enchaînements* Augusta Bournonville'a. Następnie Paulina Wycichowska prezentuje metodę nauczania kreatywności poprzez zadania ruchowe zawarte w zbiorze materiałów *Mind and Movement*, której autorem jest brytyjski choreograf Wayne McGregor. Kolejny artykuł, autorstwa Aldony Nawrockiej, dotyczy związków ze sztuką tańca, zmarłego w tym roku francuskiego kompozytora i dyrygenta, Pierre'a Bouleza. Z kolei Alicja Iwańska omawia twórczość choreograficzną Poli Nireńskiej, wynikającą z doświadczenia prześladowania i zagłady Żydów w czasie II wojny światowej. W ostatnim artykule Agnieszka Gorczyca dokumentuje działalność lwowskiej Szkoły Tańca Henryki Bryś-Irauthowej i jej syna Michała.

Niniejszym pragniemy podziękować Mazowieckiemu Instytutowi Kultury – instytucji, która gościła uczestników i pomogła zorganizować konferencję Polskiego Forum Choreologicznego.

Karolina Bilka